

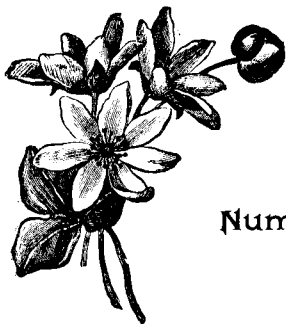

Numerul 12.

Oradea-mare 20 mart. (2 aprilie) 1905.

Anul XLI

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8. pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Numai pentru tine.

*Se deschid, în soare cald de primăvară,
Numai pentru tine, toate florile;
Ca să-ți scuturi somnul, încep să răsară
Mai de dimineată, pe deal, zorile;
Numai pentru tine toate florile
Se deschid, în soare cald de primăvară.*

*Vin, se sbat, pe lângă geamurile tale,
Și tot pentru tine, rândunelele;
Remân trecătorii locului, în cale,
Când dela fereastă tragi perdelele —
Și tot pentru tine, rândunelele
Vin, se sbat, pe lângă geamurile tale.*

*Dor, speranță, visuri, dragoste, avânturi,
Tot ce-aprind în suflet primăverile,
Numai pentru tine se preschimbă 'n cânturi —
Și ca desmierdare îți cânt, serile,
Tot ce-aprind în suflet primăverile:
Dor, speranță, visuri, dragoste, avânturi —*

Artur Stavri.

Steaua Orientului.

Roman istoric.

(Urmare.)

După moartea părintelui său, Daniil uitase de promisiunea ce o făcuse tatălui său, când acela zăcea pe patul morții, că-și va stimă numele și religiunea, se făcuse Farkas Dániel și reformat; după moartea nevastei sale uitase de cugetul ce și-l puse în primele zile de nemângăiere că nu se va mai interesa mai mult nici odată de femei și începă a duce o viață, de care s'ar fi rușinat și cel mai destrăbălat flăcău. El devenise spaima tuturor fetelor și nevestelor mai frumoase.

Pe cine-și punea el odată ochii, aceea trebuia să cadă. Rugări, amenințări nu aveau nici un efect asupra lui. Vai și amar de sermana nenorocită, care mergea până 'n extrem cu opoziția!

Cu toate acestea, se găseau caractere firme, cari țineau fără șovăire calea cea dreaptă a virtuții și neluând în socoteală grelele urmări ce le așteptau, aveau curagiu a-și manifesta cel mai adânc dispreț față de nerușinatele oferte ale nobilului amăgitor.

O astfel de femeie eră și Irina, nevasta lui Niculae Mohor.

Soartea-și imparte darurile cu cea mai nețărmurită libertate. Înaintea ei nu există rang nici vâlfă, ea-și alege favoriții săi după placul ei capricios și adesea inzestrează pe cei săraci și umiliți cu cele mai prețioase daruri.

Irina s'a născut într'o colibă scundă; părinții ei au fost iobagi mizeri, cari au asudat din greu în laburile domnești până-și câștigă cele indispensabile pentru mizerabilul lor trai.

Dar pe cât a fost de avară soartea cu mâna stângă când inzestrase pe Irina, pe atât de darnică și generoasă s'a arătat cu brațul cel drept.

Irina eră sânetoasă și frumoasă.

Câte fete bocotane de nobil nu și-ar fi dat jumătate din invidiatele lor comoare pentru aceste odoare ale Irinei și câți tineri de nobil nu mai simțeau căldură la inimă, când o vedeau la serbători legănându-se mlădios în horă... Bogatele ei cosițe, împletite din fire mătăsoase de aur, privirea focoasă ce se revărsa din albăstrimea ochilor ei blânzi, pe câți juni de nobil n'au făcut să suspine:

— Păcat că nu e de nobil!... Păcat de atâta frumseță să se desfeteze în ea un iobag!

Irina inse eră de altă părere, căci se credea cea mai fericită femeie din toată lumea, când o luase de nevastă Niculae Mohor, cu toate că acesta eră numai cioban simplu, care crescuse cu toiagul în mână, pe lângă turma de oi a lui Daniil Lupul.

Tinera nevastă n'avu pricină a se plânge de pașul ce-l făcuse. Niculae eră harnic, blând și iubitor. Fericirea liniștită de care mulți bogați nici închipuire n'au, își alese lăcaș sub acoperișul de pae al căsuții lor.

Un an după cununie, Irina avu bucuria de a stringe în brațele sale de mamă primul fruct al iubirei sale și a-și desfătă privirea în nevinovatele trăsături ale micii sale Dochîța.

După patru ani de fericire neconturbată se încinse și cerul ei de nori negri.

Daniil își puse ochii pe ea și, în trufia sa oarbă, se crezu sigur de reușită, cu atât mai vârtos, că bărbatul ei, Niculae, depindea cu totul de el.

Dar nobilul desfrânat de asta dată avuse ocaziune a se înșală în așteptările sale. Nerușinatele lui oferte, pe lângă toate promisiunile strălucite ce le făcuse, fure respinse cu scârbă de Irina. Rezistența nevestei frumoase îl ațîță la început și-l îmboldi să-și urmărească planul cu îndârjire crescândă. Când se convinse inse că toate eforturile lui nu vor ajunge nici odată la rezultatul dorit, părăsi promisiunile și începă a amenința:

— Nu știi tu, nemernică, că ești în mâinile mele? — răcnî el ca un tigră și ochii lui înecați în sânge începură a aruncă schinte. — În tot momentul te pot strivi ca pe un verme ce se târăe în țărînă!

Irina apucă în brațe pe Dochîța, care eră acum de trei ani și de și tremură de frică și fața i se albi ca perețele, avu totuș curajul de a se provoca la sentimentele omenești mai nobile, cari, așa credea ea, n'au putut perî cu desevărsire nici din peptul atacătorului ei înfuriat:

— Stăpâne! — se rugă ea cu glas tremurător și ochii i se umplură de lacrimi, — dacă n'ai îndurare față de mine, fie-ți milă ce-l puțin de aceasta nevinovată zidire a lui Dumnezeu!

Cuvintele aceste cu atâta jale plină de speranță fure rostite, în privirea frumoșilor ei ochi lacrimoși atâta rugare mută strălucia, încât Lupul se turbură și zăpăcit voi să se deparțe.

— Sunt femeie măritată — continuă Irina, văzând că a nimerit struna cea potrivită — și ce ar zice bărbatul meu, de-ar auzi ce s'a întâplat între noi.

Sermana nevastă! mai bine ar fi tăcut. Pentru că lui Daniil, când auzi pe Irina amintind pe Niculae, i se pără că vrea să-l facă atent că la ultima necesitate are și ea un sprijinitor, care ar putea-o apăra.

— Așa stă lucrul, nevastă credincioasă? — întrebă nobilul aprins de mânie. — Așa mult te ra-

zimi pe bărbatul teu cel harnic? Crezi doară că port și frică de el?... Dar așteaptă numai puțin, că-ți voi deschide eu ochii să vezi ce deosebire este între mine și sărăntocul teu.

Poate că Lupul când înspăimântase cu aceasta amenințare pe Irina, n'a avut de cuget a face lui Niculae vre-un reu, în contra căruia n'avea nici o cauză a se plânge, căci își impliniă slujba de cioban cu credință și pricepere, dar nevestei îngrijate așa i se pără că asupra capului bărbatului seu atărnă un pericol de moarte.

Abiă așteptă deci să se deparțe Lupul și, luând în brațe pe Dochîța, o duse la vecină-sa.

— Trebuie să merg numai decât la Niculae — zise ea distrasă. — N'are schimburi... poate e și dor de mâncare feartă. Te rog, vecină, poartă grije de Dochîța până voi veni.

Cu toate că nu eră prea ageră la minte, vecina observă totuș că Irina eră foarte îngrijată. I se pără că până ce vorbește, sufletul Irinei se ocupă cu alt obiect. Fața tinerei mame eră palidă și în trăsăturile ei confuze chiar, si cel mai neespert ochiu putea observă grija și spaima de care eră chinuită. Dar vecina n'avu timp a-și mulțumi curiozitatea, căci Irina eși pe use ca alungată.

Peste câteva minute satul eră la spatele ei. Scăpată odată de privirile curioase ale sătenilor, la largul câmpului ea se puse la fugă. Inima 'n pept îi bătea zbocotind de frică, pe obrazii ei curgeau șiroaie de sudori, picioarele-i tremurau de imputerire. Soarele de vară îi aruncă raze de foc în spate... Sufletul ei își doriă aripi să zboare la bărbatul seu iubit, să-l apere de pericolul ce credea că-l amenință... Dar gingașul ei trup, istovit de fugă, nu mai putea învinge osteneala. Macar acum nici nu eră deparțe de stână, pe care ar fi putut-o vedea de sub umbra plopilor țuguiați unde se oprise să mai respire puțin, dacă aceea n'ar fi fost acoperită de o colină ce se rădica înaintea ei.

La umbră Irina își depuse fețișoara și-și șterse, gâfâind, obrazii aprinși.

Deodată tresări de bucurie.

Un vânt lin de vară începă a-i uscă cu adieri recoritoare obrazii aprinși și se strecură cu dulce freamăt prin verzișul frunzelor de plop. Dar cauza înviorării sale nu eră nici plăcutul simț al reoririi, nici șopotul frunzelor legămate în zuzăt adormitor, ci un vers îndepărtat de fluer ce ajungea, purtat de vânt, la urechile ei. Câtă mângăere și liniște aducea în zguduitul ei suflet acest trăgănat vers melancolic de fluer!... Acesta-i vestia că Niculae al ei eră teafăr și că frica ei fuse fără temei, căci Lupul nu alergase să-și descarce mânia pe bărbatul ei, după cum își presupuse.

Irina stătea pe cumpănă, neștiind ce să facă, să meargă mai deparțe, sau să rentoarne spre sat.

Doina din fluer într'aceste se auzia tot mai de aproape, tot mai limpede, tot mai duios. Irina își apucă fețișoara și porni veselă peste moinele colinei cătră stână.

Soarele se apropiă de ameaz. În aerul ferbinte jalnicele acorde ale doinei se contopiau într'o admirabilă armonie desevărsită cu sunetele melancolice ale clopotelor de pe oi. Nu există pentru sufletul românesc mai încântătoare muzică decât aceasta. Ciobanul român varsă în doine sfâșietoare de inimă toată jalea trecutului trist al greu cercatului seu

neam și oile, ca și când ar fi ființe înțelepte, îi alină supărarea, acompaniându-i cântul prelung. Când se cuvine, ele sună în ritm potrivit clopoțelele atârnate de grumazii lor bițoși și iarăș se opresc păscând, când trebuie să se audă solo-ul îngrijitorului lor.

Ajunsă pe creștetul colinei, Irina văzù pe Niculae cum abătea oile cătră stână, cântând din fluier, cu toiagul lui cel negru de gorun subsuoară și cu sumanul împăturat aruncat pe umăr.

Deodată o zăriră câinii și năvăliră spre ea, lătrând din resputeri. Baciul bătrân eși din stână să o apere. Osteneală superfluă, căci Bălan cel cu zgarda de cue ascuțite la grumaz se rostogoliă pe pământ de bucurie și-și rânjiă dinții mânios cătră preținii sei cănești, când îndrăzniau și ei a se frecă de picioarele Irinei.

Peste câteva clipe oile fure bârăite în strungă și câinii, cu limbele scoase, se lungiră la umbra comarnicului.

Baciul și Niculae se apucară de muls.

— Ce face Dochița? — fu prima întrebare ce o adresă Niculae nevestei sale.

— E sănătoasă, am lăsat-o în grija vecinei.

— Cum de ai venit azi, Irină? Eu te așteptam numai pe duminică.

— Am multe a-ți vorbi și n'am putut aștepta până atunci — răspuse Irina distrasă.

— Ți s'a întâmplat ceva?

Irina nu răspunde deauna, ca și când n'ar fi înțeles întrebarea bărbatului seu. Obrazii i se aprinseră și, ca să-și tăinuiască confuziunea de care eră stăpânită, prinse a scormoni printre albiturile din fețișoară.

— Ce ți s'a întâmplat, Irină? — își repetă întrebarea Niculae cam îngrijat.

— Nu mi s'a întâmplat nimica — răspuse ea cu gura altuia Irina. Sunt cam îngrijată că e aici timpul secerișului. Orzul nostru e copt, zilele trec una după alta și eu n'am nici un ajutor cu cine să-l secer.

— Dacă numai acesta ți-e năcazul, n'ai pentru ce să fii supărată. Chemat-ai pe unchiul Anchidim să-ți ajute?

— Încă n'am grăit despre aceasta cu el.

— Spune-i că l-am rugat să-ți ajute, căci și tu îi vei ajuta la grâu.

Niculae se sculă să deșarte găleata plină de lapte spumos în ciubărul acoperit cu o strecurătoare de pânză. Oile toate erau mulse, numai una se mai svârcoliă neliniștită în mâinile baciului bătrân, care înzedar se trudiă să-i deșarte ugerul umflat de lapte.

Niculae prinse oaea neliniștită de coarne și, cum o ținea, observă că eră cruntă după cap la grumaz.

— Bată-i mânia lui Dumnezeu lupi să-i bată! — esclămă deodată ciobanul năcăjit. — Iată bade și asta e incolțită de lup, de aceea nu stă la muls.

Baciul ezamină cu ochi princepători rana, luă forfecel și tunse lâna din jurul ei, apoi strigă strungarului:

— Băete! adă oala cu luparița.

(Va urmă.)

Tit Chitul.

E totuș viață.

*În ochii tei citesc mister,
Ce me vrăjește —
Și visul meu cel efemer
Se vecinicește.*

*În ochii tei senini și sfinți
Se oglindează
Întins potop de suferinți,
Din soare-o rază.*

*În ochii tei tăcuți, duioși,
Me 'nnec, Alino,
Căci prea-s de dragoste setoși,
Și-mi tot zic: ... vino!*

*Și am să fac pe placul lor,
De-ar fi să fie,
Să stea ascunsă raza 'n nor
O vecinicie.*

*Căci este 'n suferințe foc,
Fie tot ceață...
Viața fără de noroc
E totuș viață.*

Dionisie Stoica.

Cuibul fericit.

(Das Glück im Winkel.)

(Dramă în trei acte.)

De Herman Sudermann, traducere de Maria Baiulescu.

(Urmare.)

Scena 4.

Elisabeta, Inspectorul.

Inspectorul. Cum văzui pe tinerul ăsta, așa de aprins, îmi veni idea că nu cumva să se fi încurcat cu cineva pe-aici?

Elisabeta (reservată.) Se poate.

Inspectorul. Hm! (se așază pe scaune.) Și dta suferi așa ceva?

Elisabeta. Da!

Inspectorul. Hm!... ai curagiu!

Elisabeta. Ba nici decum. Dar să lăsăm asta deocamdată. Până la decisiunea acestei chestiuni vor mai trece câțiva ani, și pe urmă se va hotări de arbitrul competent... Deocamdată nu știu nici persoanele implicate, absolut nimic.

Inspectorul. Știi că te admir, dnă Videman.

Elisabeta. Ești prea amabil, domnul meu!

Inspectorul. Atât de liniștită... atât de chibzuitoare... și atât de sigură de cauza dtale... Singurul lucru, care nu-l înțeleg este, cum ai putut să te aclimatizezi în referințele astea modeste... pentru care... vorbind sincer — nu te potrivești.

Elisabeta. Mi se pare că doriai să vorbești cu bărbatul meu?

Inspectorul. Da, fără îndoială, înse constată cu părere de reu, că dsa ține încă școală... (se uită la ceas.) Patru și jumătate. Să facă oare vre-o lecțiune de pedeapsă.

Elisabeta. Nici decum. Bărbatul meu, slavă Domnului, nu prea are nevoie să pedepsească.

Inspectorul. Da, obține mult prin bunătate: Am observat și eu. Ce om original! Păcat! Păcat! Toțmai omul acesta, care eră menit, ca și noi ceilalți, pentru o carieră mai frumoasă, a trebuit să sufere naufragiu... Câți oameni mai puțin dotați decât dânsul, trec cu înlesnire esamenele superioare... și toțmai el a trebuit să se mulțamească cu funcțiunea aceasta, care or cum ar fi, este inferioară... Păcat! — cum zic — e păcat de Dumnezeu...

Elisabeta. Domnule inspector, crezi că-mi faci plăcere s'aud vorbindu-se de bărbatul meu în felul acesta?

Inspectorul. Ei bine! Vorbim numai noi între noi, ca unii din cei mai binevoitori amici, cari au dreptul să discute despre fericirea — sa —

Elisabeta. Despre fericirea sa, — da — nu inse despre cusururile sale...

Inspectorul. Încât privește fericirea sa, stimată doamnă, — ar trebui să vorbim despre dta.

Elisabeta. Ești în adevăr prea amabil, dle doctor!

Inspectorul. De, oameni de felul nostru, au ocaziune să urmărească mulțime de existențe, prin cele mai deosebite faze ale dezvoltării... Nici eu nu sunt de așa multă vreme aici, astfel — te rog spune-mi, îl cunoșteai chiar de pe timpul când eră meditantor la Vitzlingen?

Elisabeta. Nu, domnul meu!

Inspectorul. Cu toate acestea mi se pare că tot în castelul Vitzlingen i-ai făcut cunoștința.

Elisabeta. Negresit... inse cu cincisprezece ani mai în urmă. A trebuit să mai treacă vreme, până când băețelul pe care îl instruiseră, să crească și să se însoare, pentru că eu venisem la Vitzlingen ca prietina doamnei de Rökknitz.

Inspectorul. Ah!... așa stă lucrul. De altfel de și am auzit din mai multe părți că baronul este o persoană distinsă și de mare influință, totuș nu presupuneam la dânsul atâta sentiment de pietate.

Elisabeta. În ce privință?

Inspectorul. În privința relațiunilor amicale, păstrate cu atâta perseveranță față de instructorul seu de odinioară... Asta nu prea se ține de obiceiurile boerilor mari. Ce me uimește inse este, că dta Videman din toată splendoarea casei lui Rökknitz, din cercurile acele de distinsă educațiune, — ai putut —

Elisabeta (se scoală.) Dle inspector, sper că nici în casa asta n'ai simțit vr'o lipsă de distincțiune nici de educațiune.

(În stânga s'aude gălăgia băeților la eșirea din clasă.)

Inspectorul. Nici decum, nu m'am îndoit vr'o dată de asta. Eră vorba numai —

Elisabeta. Iată, toțmai vine bărbatul meu.

Scena 5.

Aceiași, Videman (cu un pachet de caiete subțoară.)

Videman. Ah! Domnul inspector — la vreme așa de neobișnuită... dacă așa fi bănuiră lucrul acesta, așa fi cântat cu copiii cel puțin coralul de încheere.

Elisabeta (ducându-se, se întoarce.) Pardon, — nu poțtești să iai cu noi o ceașcă de cafea, dle doctor?

Inspectorul. Sunteți foarte amabilă... Știți că

în chestiunile astea sunt foarte scrupulos, — inse fiind că de astă dată n'am venit în afacere de serviciu, cred că pot primi în locul coralului, de care am fost lipsit —

Videman. Ve rog, dle inspector, — totdeauna se cântă, doar astăzi nu l-am cântat, de oarece eră prea —

Elisabeta (mângâind pe bărbatul ei pe umăr.) Ce? ai să-i iai zilele, domnule doctor?

Inspectorul (zimbind, cu un gest de negațiune.) Aș!

Elisabeta. Să iau și caietele cu mine?

Videman. Dacă vrei să fii așa de bună.

Elisabeta. Așa dar, la revedere. (Ese prin verandă.)

Inspectorul (după ce dispare se așază pe scaun.) Din contră, dragă directore, dacă așa trebui să fac vre-o mică observațiune intimă cu ocaziunea asta, te-aș feri mai mult de oare-care — zel peste măsură —

Videman. Cum? Aș fi făcut? —

Inspectorul. N'ai făcut nimic. N'ai făcut absolut nimic... Înțelege-me cum se cade. Câte odată se poate face și prea mult cu binele. Ora reglementară pentru încheerea lecțiilor este patru... Și acasă sunt trebuincioși copiii. Distanțele sunt în parte, mari. Mai deunăzi îmi spunea superintendentul: Știi ceva, școlarii lui Videman mi se par prea constrinși.

Videman. Asta este părerea dlui superintendent despre mine?

Inspectorul. Ba nu, din întâmplare venise vorba.

Videman (sculându-se.) Eu sunt pentru școlarii mei, ca un tată, dle inspector.

(Emil și Fritz apar în preajma școlii și sfiți vor să se retragă.)

Scena 6.

Aceiași, Emil, Fritz.

Videman. Asta o știe fiește-care din ei... Iată că vin și copiii mei; — veniți încoaci băeți... Nu ve face nimic dl inspector. (Mai încet.) Nu-i vorbă, copilul din carnea și sângele teu și-e mai drag, decât toți ceilalți, asta se înțelege de sine. Or cine ar afirmă contrarul este un ipocrit, — inse ve rog cercetați și veți afiă că fiește-care, chiar cel de pe urmă din coada băncilor pleacă acasă cu sentimentul că-mi este tot atât de drag ca și-ai mei.

Inspectorul. Oh! despre asta sunt convins, — sunt prea convins. Nici n'am zis nimic în privința aceasta. Bună ziua, băeți. Ei! învățați strajnic?

Fritz. Da, eu am început să învăț și limba greacă.

Inspectorul. Ah!

Fritz. După Sft Mihai încep și cu verbele *mi*.

Inspectorul. Bre, bre, bre, da tu? Ce știi?

Emil. Cât știe Fritz, știu și eu.

Inspectorul. Și când ve duceți la liceu?

Fritz. Tata zice că nu știe încă.

Videman. Vream să-i prepar eu anul întiu, dle inspector. Au fost lipsiți prea îndelungată vreme de mamă, pentru ca să-i scot așa de timpuriu de sub conducerea ei. — Haide, băeți, faceți reverința dlui inspector.

Fritz. Tată, ne dai voe să mergem puțin în piață.

Videman. Da ce-i acolo?

Emil. A venit la târgul de cai și un om c'o cămilă.

Din războiul russo-japonez.

Inspectorul. Se zice cu o cămilă, dragul meu.

Emil. Da, cu o cămilă.

Videman. Întrebați întiu pe mama.

(Emil și Fritz es.)

Scena 7.

Videman, Inspectorul, (pe urmă.) *Elisabeta.*

Inspectorul. Adecă dta ești de invidiat, dragă directoare. Să trimiți deodată doi băeți la școalele superioare. Puțini dascăli pot face asta.

Videman. Dacă trebuie să ve mărturisesc sincer, dle inspector, avem noroc cu pământul din retribuțiunea școlară, pe care îl lucrăm noi înșine. Mai înainte îl dam în arândă. Inse soția mea, care a crescut la moșie, doriă să aibă ocupațiune cu lucrul câmpului și sub mâna ei blagoslovită mica întreprindere sporește de minune.

Inspectorul. Toate sunt 'bune și de laudă, te felicit și eu din inimă, inse nu cumva ești dta, dragă directoare, prea — hm! — conturbat?

Videman. Contrar —

Inspectorul. Vream să zic, că fiecare om are datoria că în prima linie să se dedice meseriei sale — în tot cazul — trebuie — hm —

Videman. În adevăr, că nu mai înțeleg —

Elisabeta (intră prin ușa casei cu tava cu cafea, veselă, cu superioritate). Nu-ți convine ceva? Ce, dle inspector iar?

Videman. Elisabeto!

Inspectorul. Hm! hm!

Elisabeta. Am o rugare cătră dta, iubite doctor, lasă-mi bărbatu în pace, — că-și împlinește el destul de bine datoria.

Videman. Datoria mi-o împlinesc, fără indolia, inse asta totuș nu i-e iertat s'o afirmi tu, Elisabeto.

Elisabeta. Poftesti o ceașcă de cafea?

Inspectorul. Ve mulțămesc... (se servește. Elisabeta ese.)

Videman. Ve rog prea mult, dle inspector, să nu-i luați în nume de reu soții mele. Ea nici acum nu-și dă cont de situațiunea...

Inspectorul. Nu fumezi?

Videman. Nu, eu nu fumez. Dați-mi voe inse s'aduc... (Vrând să se scoale.)

Inspectorul. Te rog, lasă, am la mine. (Seoate port-țigaretă.) Știi, iubitul meu amic, că asta este o chestiune despre care vom discuta cândva. Soția dtale este din familia lui Röknitz, și de și n'am avut încă onoarea să i-o cunosc personal, — totuș îmi este cunoscută din auzit și o respectez — de-altcum, la vre-o ocaziune ai putea să me faci cunoscut cu baronul. Sper că stați încă în legături de prietinie.

Videman. Prietinie? — Nu tocmai —

Inspectorul. Bine, bine, dar vine pe la d-voastre?

Videman. E multă vreme de când n'au mai fost pe la noi dl și dna Röknitz.

Inspectorul. Nu cumva vin pentru mâne la târgul de cai? Mi se pare — că —

Videman. Se poate, — ba chiar este foarte probabil. În sfârșit, crede-me că nu știu.

Inspectorul. Da, oare ce vream să zic? Da! cum am zis, soția dtale este obișnuită din castelul Vitzlingen să ia oare care ton nonșalant și protejă-

tor, care zeu nu se potrivește de loc în referințele ei, de astăzi... Ai auzit și dta chiar adineaori... Asta nu merge. Nu vreau să-i fac nici o observare. Mulțămită lui Dzeu că n'a fost nimeni dintre profesori (se uită iprejur) de față, dar ia spune-mi dta, iubite amice, — toate ca toate — cum ai ajuns dta la idea să iai o domnișoară cu asemenea pretenziuni, care jucă un rol în societate... Asta e o enigmă. Cum s'a întâmplat?... Ai avut oare-care —

Videman. Dacă aceasta întrebare n'ar avea caracter oficios —

Inspectorul. Bine, frate, cum poți să dai unui interes pornit de cea mai curată bunăvoință, asemenea —

Elisabeta (care fusese de față în pragul ușei.) Îmi dai voe, dle inspector, să-ți răspund eu în locul bărbatului meu, mai cu seamă observând deosebitul interes ce aveți de-a afla. Iată — așa a fost — eram orfană și dela vârsta de doisprezece ani umblam fără de căpătiu de colo până colo pe la rudele mele bogate. Luată în primire la o gară — și reespediată la altă gară — adevărată proprietate fără stăpân. Of! Cum n'aș fi avut și eu dorul de a-mi găsi stăpânul. Eram atât de obosită și de sdrobotită, încât în cele din urmă, nu-mi poftiam altceva decât un cuib liniștit unde să pot munci odihnită. Și dacă aș fi trebuit să-mi răpesc această fericire; să-mi sfășii de pe bolta cerească, — acest sdrob de fericire, mi l-aș fi luat și pe furis, mi l-aș fi carat la cuibul meu punându-me de straje înainte-i; tocmai cum își cară coșofanele obiecte strălucioase la cuibul lor. Și dacă aș fi trebuit să-mi răpesc de mii de ori sdrobul meu de fericire, și dacă de mii de ori s'ar zice că locul meu nu este aicea, sunt sentinelă și îl apăr cu brațele mele, iar cine ar vrea să se atingă de el, ar trebui să treacă peste mine... Așa, dle inspector, și dacă mai poftesti să mai știi ceva, întrebă-me, întrebă numai că stau la porunca dtale.

Inspectorul. Zeu! Nu înțeleg, doamna mea, de ce ești atât de iritată.

Elisabeta. Eu, nu sunt iritată.

Inspectorul. Am venit ca prietin, ca prietin care ve poartă interes, ca prietin binevoitor — și nu doriș mai mult, decât să fiu martor modest al fericirii dvoastre. (La pălăria și bastonul.)

Elisabeta. Vrei să pleci deja?

Inspectorul. Din nefericire timpul meu... Dragă directoare, plec cu cea mai mare admirațiune (incercând să glumească) și dacă n'aș fi creștin prea bun, zeu că te-aș invidiă.

(Se înclină și ese prin fund, acompaniat de directorul.)

(Va urmă.)

Cugetări.

Gustul noutăților omoară amorul, trebuie să iubești pe toate femeile într'una singură.

*

Amorul e un sentiment gelos și tiranic: nu este satisfăcut decât când obiectul iubit își sacrifică toate gusturile și toate pasiunile sale.

Ninon de Lenclos.

*

Iubirea adevărată nu trebuie să isvorească din pasiune, ci din respect mutual.

Tradițiuni populare.

Descântec pentru adusul laptelui.

Mărie, Maică sântă, Mărie
Te rog vină și-mi ajută mie,
Mărie maică sântă
Sântă ești,
Sântă să fii,
Leacul dela Tine,
Descântecul dela mine.
Eu me rog Ție,
Tu-mi ajută mie.

Și când a rostit până aci, descântătoarea are deja la sine 2 sule, un sac, care trebuie umplut cu paie, având la îndemână 3 fuse, 1 furcă de fer, un talger (tăier) cu tărițe, sare și un ban de aramă macăr. Și luând fusele pe rând, împunge în paietele din sac, zicând mai departe. Eu nu împung fusul în paie, ci îl împung în *irima* (inima) cui a dus laptele dela... (și spune numele vacii, eventual vacilor); așa să nu iasă reul din el, cum nu va eși fusul acesta de bună voie din paie.

Îl împung, prin fața obrazului,
Și prin creierii capului,
Prin brânci (mâni) și picioare,
Prin toate vinele —
Prin toate oasele,
Să nu poată dormi,
Să nu poată hodini (odihni),
Să nu poată mânca,
Să nu să poată culcă
Să nu să poată alina,
Să nu aibă stare și alinare,
Cum n'are apa pe mare.
Până laptele la (numele vacii) 'napoi l'o da,
Până atunci să nu aibă stare nici alinare,
Cum n'are apa pe mare...

Descântecul se repetează, când apoi se 'mpunge cu fusul al 2-lea.

La a treia descântare se împunge cu fusul al treilea.

La a patra descântare se împunge cu sula primă.

La a cincea descântare se împunge cu sula a doua.

Cele 4 descântări, respective repetări a descântecului se fac împungând întruna cu toate trele fusele și cu sulele.

De tot deci are a se zice descântecul de 9 ori, iar sulele și fusele rămân împunse în paietele din sac.

Descântătoarea începe din nou descântecul cu cuvintele de sub I { de mai sus; ia apoi în mână furca de fier, bate cu ea sacul cu paietele și sulele zicând: „Eu nu pisez sacul cu paietele, ci pisez pe cine a dus laptele dela... (numele vacii ori a vacilor.)

Il bat 'n fața obrazului,
În creierii capului etc.

ca mai sus, rostind descântecul de 9 ori, și tot 'ntârî una lovind sacul.

4. Scutură sacul în coarnele furcei după ce mai nainte a premers introducerea și...: Eu nu scutur sacul, ci pe cine... etc. până de 9 ori.

5. Să ia apoi tăierul cu tărițe, sare, banul, zice introducerea și: Așa să vie laptele la vaci — (vacă), cum vin stelele pe cer? și cum vine roua noaptea,

(ori cambiile la Bihoreana) și (un pic de haz) ori pirele, (procesele la fiscarăși) să nu-l poată opri bosorcaile (dela ungurese. boszorkány) strigoile, precum nu poate sta roua, dacă resare soarele.

6. După rostirea de 9 ori a descântecului, se ia un cuțit cu care împungând tărițele, sunt a se rosti introducerile și cele de sub nrul 1 sau 3, până de 9 ori iarăși.

Sacul trebuie dus apoi așa cum e: cu paietele, fuse, cu sule cu tot la vacile dela cari s'a dus laptele, și să se așeze în ieslea lor, ca să mânance fân de pe el peste noapte. E de notat, că descântecul se ține de cu seară.

Furca se implântă cu coarnele 'n pământ, zicând: Așa să iasă reul din cine a dus laptele dela — cum va eși furca asta de bună voie din pământ — se zice de 9 ori.

Tărițele se toarnă din tăier într'o cofă (vas de brad, lungăreț, larg la gură) și se pun afară cu sarea și cu banul cu tot, ca să cază pe ele roua peste noapte. Dimineața e a se scoate furca din pământ, sacul adus din iesle, crucerul (ori filerul) scos din tărițe, sarea pisată și cu tărițele dată la vaci.

Toate aceste sunt a se face de 9 ori în 9 seri, precum s'au scris în sus.

P. S. Dela descântătoare nu poți primi descântecul — ori cât să-i dai — dacă te observă că îl scrii, și-l spune — inse să scrii, nu. Sunt în credința aceea deșartă, că nu mai are valoare descântecul ei apoi.

Vașcou, 1905.

Vasile Sala.

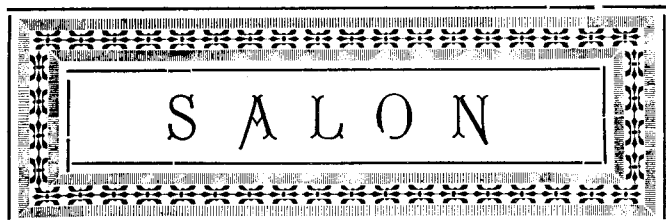
Vis reu.

(Auzită dela juna Elisabeta Marcu, Vețel.)

Frunză verde tămăiță,
La temniță la Băiță,
Sunt doi frați
Tare legați.
Nime 'n lume nu-i știă,
Numai sora Mărgalina,
Le ducea prânzu și cina,
Și din grai așa-mi grăia:
— Frații frățiorii mei,
Azi-noapte reu am visat,
Un vis tare minunat:
Pe la noi din sus de sat,
Doue pânze,
Lungi, intinse.
La capătu pânzelor,
Stau doi corbi și croncănesc;
La mijlocu pânzelor,
Șarpe mare 'ntârlițat;
La capătu dinapoi,
O turmă mare de oi.
Și frații din grai grăiau:
— Soră, soră, Leana noastră,
Mare ești, puțin pricepi!
Nici atâta nu pricepi?
Cele doue pânze 'ntinse:
Sunt furcile necuprinse;
Cei doi corbi, ce croncănesc:
Sunt doi domni și ne păresc;
La mijlocu pânzelor,
Șarpe mare 'ntârlițat:
Ștreangu de furci acățat.
Și turma mare de oi:
Se miră lumea de noi.

Culeasă de

Emil V. Degan.

Zimbete nevinovate.

I

Ca un vis frumos a dispărut dragălașa vară.

I-a luat locul toamna, toamna tristă.

În natură totul e amorțit.

Concertul armonios al nevinovatelor păserele nu mai umple văzduhul, popasul lor atât de iubit, arborii cu crengile împodobite de frunze verzi, e nimic.

Acum sunt goi și pustii, sunt bătuți de un vânt rece, inamicul lor atât de crud.

În lunci, în livezi, pe coline, doinele nu se mai aud.

Pretutindenea domnește numai șuerătura lungă și ascuțită a vântului rece.

E o posomorită zi de toamnă.

Cerul e îmbrăcat în o haină sură.

Întreg văzduhul e cuprins de negură întunecată, apăsătoare.

O! ce tristă e toamna!

Vântul neincetat șueră, întonează o melodie ca de moarte, cerul întotdeauna e acoperit de nori, nopțile sunt întunecoase.

Zile de-a rândul, nu se vede nici o rază de soare, tot așa nici o stea pe cer.

Eu stau la masa-mi de scris.

Una după alta îmi alung ideile ca să le pun pe hârtie.

La un timp las condeiul din mână, și merg la fereastră.

Acordurile duioase, a unei cântări funebre, eșite din mai multe piepturi, cu evlavie sfântă străbăteau prin geamurile umede ale ferestrelor.

Peste drum, curtea vecină e indesată de lume.

Pe toate fețele e zugrăvită compătimirea și durerea.

La multe femei, tinere și bătrâne, în ochi lucesc câte două lacrimi.

În mijlocul curții e un sieriu.

Lângă sieriu stă un bărbat, în etate de vre-o douezeci și șase ani.

Plânge cu hohot.

Pe fața lui palidă, e zugrăvită o durere nebună, zdrobitoare.

Ochii i sunt ațintiți pe sieriu.

Nici o clipită nu-i ridică de pe el.

Cu amândouă mâinile ține mânușile la doi copilași.

Cel mai mare poate să fie de patru ani, iar cel mai mic de trei.

Nefericitul om, cu voce seacă, răgușită, din când în când suspină:

— Ionel, Viorel, scumpii mei orfani, voi nu mai aveți mamă. Ingerul acesta nevinovat, a fost chiebat în împărăția cerului...

Izbucnește apoi în plâns dureros.

Copilașii nu aud cuvintele nefericitului părinte.

Ei sunt răpiți de bucuria, că văd atâta lume, și că azi le-a fost iertat să părăsească odaia.

Da, căci aproape de trei săptămâni de zile nu au eșit din casă.

Și plini de bucurie, fără ca să-și dea seamă, că ce se petrece în jurul lor, zimbesc atât de dulce, atât de nevinovat...

II

Cu pași mari și frebili, măsoară odaia în lung și în lat.

Mai de multe ori, nervos me uitam la orologiu, apoi măhnit murmuram:

— Unde întârzie așa de mult? De ce nu vine?

Așteptam adecă un amic.

Ne-am propus să facem o preumblare în pădurița dela marginea orașului.

E o zi de primăvară așa de frumoasă.

Soarele, regele zilei, cu maiestate se ridică pe firmamentul cerului senin ca o lacrimă din ochii unei fecioare.

Razele-i arginții, în număr de sute și mii, cu sublimitate se strecurau pe pământ.

Totul saltă de farmecul și vraja lor cerească.

Arborii încep a-și redobândi îmbrăcămintea lor atât de poetică, livezile, colinele și luncile încep a înverzii.

Paserele vesele, răpite de bucurie și fericire, zboară dintr'un loc în altul.

Văzduhul resună de ciripitul lor vesel.

Imnul lor de nemurire, de fericire străbate, se strecoară până în adâncul inimii.

Am deschis fereastra ca să străbată în odaie aerul parfumat de afară.

Pe stradă e o mișcare vie.

Fețele trecătorilor sunt zugrăvite de veselie și fericire.

Toți se bucură că a trecut toamna și iarna atât de tristă.

Toți aduc laudă Atotputernicului.

Copii și fetițe se joacă în stradă.

Risul lor dulce și vesel se împreună cu concertul armonios al nevinovatelor păserele.

Deodată, în cor, au început să strige:

— Vine nunta! Vine nunta!

Împins de curiozitate am mers la fereastră.

Într'adevăr se apropiă un șir lung de trăsuri.

Când trăsura cea dintiu a fost înaintea ochilor mei, am făcut un pas îndărăt.

Nu voiam să-mi cred ochilor.

Lângă mireasă, sta bărbatul ce astă toamnă, zdrobit de durere plângea la sieriu nevastei lui.

Pe fața lui a fost zugrăvită o fericire mare.

El acuma e un mire fericit, foarte fericit!...

În fața lui și a miresei, stau cei doi orfani, Ionel și Viorel.

Copilașii plini de bucurie, zimbesc atât de dulce, atât de nevinovat.

O! zimbetele acestea erau tot ca cele de lângă sieriu mamei lor...

Dela Academia Română.

I

Deschiderea sesiunii generale.

Academia Română s-a deschis sesiunea generală din anul acesta la 15/28 martie cu o solenitate în deosebi impozantă.

A prezidat moștenitorul de tron principele Ferdinand, iar dintre membri s'au prezentat:

din secțiunea literară: I. Bianu, I. Caragiani, B. P. Hașdeu, T. Maiorescu, A. Naum, I. C. Negruzzi, D. C. Ollanescu, I. Pușcariu, N. Quintescu, I. Vulcan; din sesiunea istorică, I. Bogdan, C. Erbicean, I. Kalinderu, S. Fl. Marian, At. M. Marienescu, I. Moldovan, D. Sturdza, A. D. Xenopol;

din secțiunea științelor, P. S. Aurelian, Vict. Babeș, Sp. Haret, St. Hepites, dr. C. I. Istrati, N. Saligny, Gr. G. Ștefanescu, N. Teclu.

Dintre membrii corespondenți, N. Iorga, D. Onciul, Tanoviceanu, Râmniceanu.

Precum și mai mulți fruntași ai vieții publice, și dame, dintre cari remarcăm pe dna Zoe Sturdza și dsoarele Negruzzi.

Alteța Sa regală intrând în sală cu suită, este întâmpinat cu aclamații și ocupă scaunul prezidial.

Președintele I. Kalinderu luând cuvântul pronunță un discurs de deschidere care a încălzit toate inimele. În deosebi a fost aplaudat pasagiul plin de dragoste frățească prin care a salutat pe membrii veniți de peste Carpați, cari de asta-dată s'au prezentat în număr mai mare decât în anii trecuți, căci câtă vreme în timpul din urmă nu veniau decât doi inși, Marienescu și Vulcan, de asta-dată afară de dinșii au mai venit patru inși și anume dnii: S. Fl. Marian, I. M. Moldovan, I. Pușcariu și N. Teclu. Astfel numărul academicianilor de dincolo de Carpați, prezenți la sesiunea generală actuală, s'a urcat la șese.

Salutul ilustrului președinte a sunat astfel:

„Sunt fericit a vedea, că a fost auzit apelul călduros ce am adresat fraților de peste hotare, cari păstrează și apără cu atâta devotament limba română și firea română și cari știu că nimic nu poate ajuta mai mult la păstrarea unității unui neam împărțit între mai multe state, decât dezvoltarea comună a literaturii, cultivarea în comun a istoriei neamului și a științei“. (Aplause entuziaste din toată sala.)

După încetarea aplauselor, se ridică secretarul general dl D. A. Sturdza și citește raportul general asupra lucrărilor făcute în 1904—1905.

După ce se fac elogii bine meritate familiei regale, se anunța moartea a trei membri ordinari: dr. Iacob Felix, generalul St. Fălcoian și Nicolau Ionescu, precum și a membrului corespondent G. Ionescu-Gion, făcându-li-se biografia literară.

Subscrierea deschisă de Academie pentru ridicarea unui monument lui Alecsandri a avut rezultatul că s'au adunat lei 55.336.12.

La 23 aprilie, la sfințirea și așezarea unei cruci pe mormântul reposatului G. Barițiu în Sibiiu, Academia a trimis o cunună și a fost reprezentată de dnii At. M. Marienescu și Gr. Tocilescu, cari au ținut câte o cuvântare.

Academia a ținut 41 ședințe, dintre cari 15 au

fost publice, în cari mai mulți membri au citit lucrări, despre cari la timpul lor am informat publicul nostru cetitor.

Academia a serbat într'un chip solemn, la 2 iulie, aniversarea de 400 de ani dela moartea lui Ștefan-cel-Mare, ținând o ședință festivă, la care au luat cuvântul președintele I. Kalinderu, membrul coresp. N. Iorga și secretarul general. La serbarea dela Putna au participat din partea Academiei dnii Ollanescu, Poni și dr. C. Istrati.

„Academia — zice raportul — a simțit iarăși o înaltă satisfacție participând la serbările a doi iubitori colegi: la serbătorirea de 40 de ani ai revistei „Familia“, întemeiată de dl Iosif Vulcan și la împlinirea a 40 de ani de profesorat a dlui Gr. G. Ștefanescu“.

Vorbind despre publicațiunile Academiei, raportul constată marele progres.

Biblioteca asemenea s'a sporit mult, parte prin cumpărări, parte prin donațiuni.

La concursul premiilor a sosit 75 de cărți, ale căror titlu s'a publicat în foaia noastră.

La premiul Lazar s'a prezentat o singură lucrare, care înse nu poate fi premiată. La celelalte premii cu teze ficsate n'a sosit nici un concurent.

Ședința s'a suspendat pe 10 minute. Președintele I. Kalinderu a prezentat Alteței Sale întâu pe toți membrii de dincolo, cu cari printul a convorbit foarte afabil. Apoi s'a întreținut cu ceilalți membri.

Redeschizându-se ședința dl D. Onciul a citit lucrarea sa: „Datele cronicelor moldovenești asupra anilor de domnie ai lui Alexandru-cel-Bun“.

După încheierea ședinței moștenitorul de tron a mai conversat cu ceilalți membri și s'a depărtat.

Deschiderea expoziției

„Tinerimei Artistice.“

Duminecă s'a deschis în palatul Ateneului din București a patra expoziție a societății „Tinerimea artistică“, sub înaltul patronajiu al A. S. R. prințesei Maria.

La inaugurare au asistat numeroase persoane marcante, cari au admirat mult lucrările espuse de talentații noștri artiști.

Am remarcat pe dna Ecaterina Cantacuzino, pe dnii Ion Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei; Al. Steriade, directorul reședințelor regale; C. Stăncescu, Al. Vlahuță, Al. Davila, P. Missir, mai mulți profesori universitari, etc.

M. S. regina și A. S. R. principesa Maria au sosit la expoziție la orele 11, însoțite de dnele Bengescu și Greceanu și de aghiotanții regali.

Augustele vizitatoare au fost întâmpinate de membrii societății Tinerimea artistică și au primit frumoase buchete de flori.

La sosirea M. S. reginei și A. S. R. prințesei Maria, poetul Cincinat Pavelescu, delegat fiind din partea membrilor societății, a citit, spre a saluta Augustele vizitatoare, o poezie a cărei primă strofă fusese scrisă de dsa, iar celelalte patru de poezii St. O. Iosif, D. Anghel, Radu D. Rosetti și G. Ranetti.

Iată acea poemă :

Înehinare.

În templul artei cinci poeți
Aduc smerită închinare,
Poetei fără-asemănare
Isvor de vis și de povești!

Și harfele se 'nstrună iar
Ca laudă să-ți dea și ție,
Tu blond simbol de poezie,
Al nostru scump mărgăritar!

Și pânzele culori au prins.
Iar formele o viață nouă
Și toate-s datorite voue,
Căci voi avântul ați aprins.

Sub scutul vostru, inspirat,
Artistu 'n alba dimineată
A scos din piatra moartă — viață
Și 'n Creator s'a transformat.

Noi toți pierim... Dar arta lor
Luci-va 'n veci ș-o să rămână...
Noi suntem bulgări de țarină,
Ei, bronzu 'n veci neperitor.

Apoi Suverana și A. S. R. prințesa Maria au vizitat în mod amănunțit cele trei secțiuni ale expoziției, rămânând pe deplin satisfăcute de frumusețea lucrărilor și felicitând călduros pe exponanți.

Atât M. S. regina cât și Augusta patroneasă a societății au binevoit să rețină mai multe tablouri.

LITERATURĂ.

Academia Română a mai ținut vineri la 11/24 martie o ședință publică. Cu asta ocaziune dl N. Iorga a cetit o comunicare despre „Nichifor Dascălul, exarh patriarhal și legăturile lui cu țerile române”.

Conferențe literare în Sibiu A doua conferență literară în Sibiu s'a ținut în duminica trecută. Cu asta ocaziune dl dr. V. Bologa a întreținut auditorul despre epica poetului V. Alecsandri. Conferența s'a ținut în sala festivă a comitatului. Lume multă.

Alegerea unei cariere e titlul unei broșuri apărute de curând la București de dl Ștefan C. Ioan. Autorul arată cum cea mai mare parte a tinerimei își alege cariera advocațională și sfătuiește ca în viitor tinerii să-și aleagă și alte cariere. Prețul 50 bani.

Climatologia României. Au apărut în edițiunea Academiei Române următoarele două broșuri de dl St. C. Hepites, membru al Academiei Române: „Materiale pentru climatologia României”. Repartițiunea ploii pe districte și pe basenuri în România în anul 1903, cu 6 stampe. Prețul 60 bani. — „Elemente climatologice din smtrul 1896-1900”. Prețul 30 bani.

Bureții comuni. (Schizophita, Eumycetes.) Sub titlul acesta dl dr. Ambrosiu Chețianu profesor în Blaj, a publicat acolo un studiu botanic. Prețul 1 coroană.

Șugubețe. Sub titlul acesta a apărut la Constanța o broșură de versuri de dl Al. Păulescu cu o prefață de dl Petru Vulcan. Prețul 1 cor.

TEATRU și MUZICĂ.

Matineu muzical și literar în Brașov. Comitetul despărțământului Brașov al Asociațiunii a aranjat la 13/26 martie un matineu muzical și literar în sala festivă a gimnaziului român. Program: 1, Cuvânt introductiv de directorul despărțământului. 2, Dl G. Kiriac: Trei cântece populare pentru cor mixt: a, „Streină pe lume”, b, „Jalea orfanului”, c, „Morarul”, executate de corul Reuniunii de cântări, condus de dl G. Dima. 3, Dl Virgil Onițiu: Lectura unei schițe. 4, Dna M. Baiulescu: „Doue poezii”. 5, Trei cântece cu acompaniament de pian: a, Alabief: „Priveghitoarea”, b, I. Șcarlatescu: „Doină”, c, H. Kirchner: „Foaie verde de bujor, executate de dna Elena Ciureu. 6, Dșoara Ecaterina Pitiș: „Doue poezii”. 7, Trei cântece pentru cor mixt: a, G. Dima: „Ce faci, Ioană?”... b, G. Dima: „Plugurile”, c, G. Dima: „Nu-i dreptate”, executate de corul Reuniunii de cântări, condus de dl G. Dima.

Serată muzicală română în Budapesta. Corul bisericii române din Budapesta și împrejurime a aranjat joi la 17/30 martie serată muzicală sub patronajul dlui dr. Iosif Gall, în sala mică dela reședinta orașenească. În numele corului au semnat invitarea Dionisiu Stoica președinte, Sebastian Stanca secretar și Isae Linția cassar.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Fundațiunea Gozdsu. Precum aflăm din „Telegraful Român” ședințele reprezentanței fundațiunii Gozdsu s'au deschis în Budapesta luni la 27 martie n. sub prezidiul Esc. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Meșianu.

Domnișoarele române din Sibiu au luat laudabila hotărâre d'a veni în ajutorul Reuniunii femeilor române de acolo la înființarea școlii de menaj și industrie și au luat asupra lor sarcina de aranjament a loteriei de obiecte, întreprinsă în favorul școlii. Loteria va cuprinde 650 de câștiguri, formate din daruri frumoase. Prețul unui los o coroană.

Dl dr. Constantin Pavel, profesor în Beins, a făcut zilele trecute, nu censura de profesor ci examenul pedagogic, după care a și primit diploma de profesor. Rectificăm aceasta pentru a constată, că zelosul tiner a făcut în 10 luni și censura și doctoratul și examenul pedagogic. („Revașul”).

G E E N O U ?

Advocat nou. Dl dr. *Emil Dan*, fiul administratorului protopresbiteral al tractului Bran, a făcut în Budapesta censură de avocat și-și va deschide cancelăria în Zernești.

Un album de țesături naționale. Societatea „Furnica” din București patronată de M. S. regina, va face să apară în curând un album cu diferite modeluri de țesătorie națională românească.

A murit: *Maria Papp*, văduva lui Ioan Papp, distinsul fiu al Marămureșului, fost protopop onorar și profesor la gimnaziul din Sighetul-Marmației, mama dlui Eugen Papp căpitan-auditor în Alba-Iulia și a dșoarei Valeria Papp, esecelenta noastră cântăreață, de al căreia succes în Troppau nu de

mult raportarăm; buna mamă și zeloasa Româneă s'a stins din viață la 2/15 martie în Troppau de unde cadavrul a fost transportat la Sighetul-Marmației și înmormântat în mijlocul jelei generale la 6/19 martie.

D I N L U M E .

Serbătorirea unui dramaturg spaniol. Duminecă la 19 martie a avut loc, la Madrid remiterea, cu mare solemnitate, a premiului Nobel pentru literatura celebrului dramaturg spaniol José Echegaray, care împărtășește acest premiu cu Mistral. La această solemnitate a luat parte regele, cei mai înalți demnitari ai curței, ministrii, diplomații etc. Tot Madridul artistic, literar și științific, asistă la această solemnitate, care luă caracter de manifestație solemnă. S'au rostit multe discursuri. Seara a fost o serată de gală la Operă unde s'a reprezentat capodopera lui Echegaray, „Marele Galeoto“, jucată de cei mai mari artiști ai Spaniei. Echegaray și-a făcut apariția pe scenă, înconjurat de actori. Sala l-a aplaudat frenetic. Se știe că José Echegaray, a fost mai întâi profesor de științe și matematici. Se ocupă apoi cu literatura și deveni cel mai mare autor dramatic al Spaniei de azi. El jucă mare rol în revoluția spaniolă ca orator și om politic. Fu ministru în guvernul care restaură pe Burboni, în 1874. Azi e poate cel mai serbătorit om din Spania.

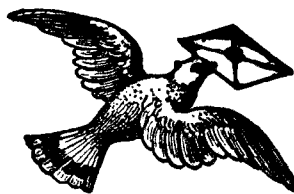
O lovitură de picior a lui Mascagni. O veselă scenă s'a petrecut zilele trecute la Monte Carlo la repetiția generală a operei celei noi a celebrului compozitor Mascagni, numită „Amice“. Mascagni dirigea orchestra șezând în fața scenei și intră în ceartă de pe locul seu de capelmaistru cu baritonul Léquien. Ei își aruncară reciproc cuvinte aspre și când Léquien se exprimă în mod înzultător la adresa lui Mascagni, acesta se urcă par' că ar fi fost o veritate pe scenă și dădă cu piciorul în mod disprețuitor în cântăreț. S'a început o bătaie solemnă și a costat multă muncă până cei doi luptători au fost despărțiți. Léquien a alergat îndată la judecător și a intentat un proces de înzultă lui Mascagni.

Prima biserică a mormonilor în Europa În Stockholm s'a ridicat de curând prima biserică mormonă în Europa. În biserică încap 800—1000 de oameni. În fața ușei principale se află altarul și amvonul, pereții sunt împodobiți cu simboluri „sfiate“ încunjurate de steaguri. Secta mormonilor numără până acum în Suedia 65.000 de aderenți.

Tămăduirea cancerului. Provoacă mare senzație publicarea unui articol în revista medicală din Londra „Lancet“. Un medic raportează că după un tratament a patru medici, un pacient care suferă de o umflătură canceroasă enormă pe limbă, fu sfătuit ca să se supună unei operațiuni chirurgicale. El refuză și renunță la tratamentul medical. În schimb s'a tratat singur cu apă în care a fiert un pumn de viorele și a stat apoi 24 de ore. Jumătate din cea apă stătută a băut-o, iar cealaltă jumătate a întrebuițat-o pentru comprese calde. Rezultatul a fost o tămăduire completă în timp de două luni a boalei considerate de mulți medici ca un cancer periculos. „Daily Mail“ amintește că Mady Margaret Marsham a obținut succese analoage cu apa de viorele în 1901; ea suferă de cancer la gât. După un tratament de două săptămâni cu viorele, ea fu pe deplin

vindecată. Medicii sunt perplexi și zic că asemenea știri de tămăduirea cancerului cu mijloace aproape indiferente ca viorele, trebuie luate cu rezervă. Deocamdată nu există contra cancerului alt mijloc decât operațiunea. Nenumăratele încercări de a curăți cancerul cu medicamente n'au avut până acum nici un succes.

Poșta redacției.

Un mizerabil. Poate să fie privit pentru un ziar de dincolo, la noi așa ceva nu merge.

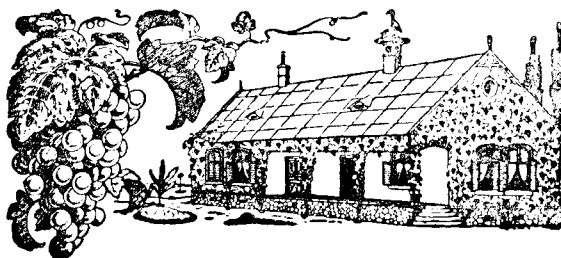
Dragostea ciobănașului. Un subiect neinteresant de loc, care nu are nici farmecul limbei.

Călinarul săptămânei.

Dumin. a 3-a în post, ev. Marcu c. 2, gl. 3, v. 11.
 *Zis-a Domnul: cine va vrea să vină după mine ... *

Ziua sept.	Călinarul vechi	Călin nou
Duminecă 20	C. dela Sf. Sava	2 Francisc
Luni 21	C. Iacob	3 Richard
Marti 22	M. Vasilie	4 Isidor
Mercuri 23	C. Nicon	5 Maxim
Joi 24	P. Zacharie	6 Sixt
Vineri 25	(†) <i>Bunavestire</i>	7 Hermann
Sâmbătă 26	Sin. Arch. Gavr.	8 Dionisiu

Proprietar, redactor responsabil și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDÁS NR. 14/296 b.)

Plantați viță de vie
 lângă fiecare casă și în grădinile de lângă
 casă în pământ și năsip.

Strugurii se fac în patria noastră peste tot și nu există casă, lângă zidurile căreia să nu poată fi cultivați cu puțină îngrijire; pe lângă aceasta ei formează o pozoabă aleasă și pentru alte edificii, grădini, garduri etc. fără ca să ia cea mai mică părțică din spațiul destinat pentru alte scopuri. Ei sunt poamele cele mai multămitoare, pentru că rodesc în tot anul.

Spre acest scop inse nu putem folosi tot felul de viță, pentru că o mare parte din ele la dezvoltare nu rodesc; din această cauză până acum multe n'au putut da rezultat. Dacă inse plantăm sorte potrivite pentru formarea de vițe, vedem casa în tot timpul coacerii cu cea mai aleasă tămăioasă și alte feluri de struguri dulci.

Soiurile sunt descrise într'un preț curent ilustrat, care se trimite gratis fiecăruia, care își trimite adresa cu o carte poștală. Altoi de viță nobilitată se mai găsește în cantitate mare cu prețuri reduse. Vinnri pentru familie: dela 50 litri în sus, cu prețurile cele mai efitire, precum și „Delaware“ luciu pentru plantat și mustre de vin din ea.

Prima plantațiune de nobilitare a viilor
 de *Érmellék*

Nagy-Kágya (comitatul Bihar.) 1—8

MERSUL TRENURILOR.

Valabil dela 1. octombrie 1904.

Budapest—Nagyvárad—Predeal—București						București—Predeal—Nagyvárad—Budapest					
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.
Budapest	7 25	9 —	2 —	5 45	9 15	București	—	7 50	—	—	9 15
Szolnok	9 37	11 52	4 —	9 27	11 19	Predeal	—	3 32	—	—	1 12
Szajol	—	—	4 18	—	11 33	Brassó	—	5 00	—	—	2 18
P.-Ladány	11 13	2 9	5 28	11 53	12 55	Földvár	—	7 48	5 8	—	2 45
Berettyó-Ujfalu	11 46	2 53	6 03	12 07	1 33	Homorod-Kőhalom	—	8 27	5 58	—	3 15
M.-Peterd	—	3 5	—	1 00	—	Segesvár	—	10 03	7 44	—	4 23
M.-Keresztes	—	3 16	—	1 14	—	Medgyes	—	11 40	9 45	—	5 49
Bihar-Püspöki	12 17	3 37	—	1 36	—	Kis Kapus	—	12 40	10 58	—	6 37
Nagyvárad	12 26	3 47	6 39	1 48	2 11	Balázsfalva	—	2 16	12 40	—	—
Nagyvárad	12 41	4 10	6 46	2 06	2 18	Küküllőszeg	—	2 21	12 58	—	—
Várad-Velenceze	12 48	4 17	—	2 31	2 26	Tövis	—	3 02	1 42	—	7 35
Fugyi-Vásárhely	12 59	4 28	—	2 42	—	Nagy-Enyed	—	3 38	8 48	2 07	8 6
Telegd	1 22	4 50	7 15	3 04	2 51	Felvintz	—	3 58	9 07	2 29	8 22
Élesd	1 43	5 08	† 7 28	3 23	† 3 05	M. Ujvár	—	4 20	9 30	2 51	8 54
Rév	2 11	5 33	7 50	3 50	3 26	Sz. Kocsárd	—	4 27	9 37	2 58	—
Csucsá	3 23	6 42	8 37	5 02	4 16	Ar. Gyé es	—	4 32	9 53	3 11	—
Bánffy-Hunyad	4 03	7 23	9 08	5 49	4 52	Apahida	—	5 12	10 30	3 48	9 24
Jegenye	4 33	—	—	6 22	—	Kolozsvár	—	6 27	11 45	5 02	—
Kolozsvár	5 15	8 37	10 08	7 12	5 55	Kolozsvár	—	6 48	12 07	5 24	10 46
Kolozsvár	5 32	8 50	10 47	8 30	6 11	Jegenye	—	3 18	12 59	6 17	11 10
Apahida	5 51	9 07	11 11	8 59	6 27	Bánffy-Hunyad	—	4 16	† 1 42	7 21	—
Ar. Gyé es	6 54	10 16	12 36	10 41	7 27	Csucsá	—	4 52	2 13	7 58	12 23
Sz. Kocsárd	7 17	10 56	1 40	11 31	7 52	Rév	—	5 35	2 44	8 37	12 55
M. Ujvár	7 29	11 03	1 58	11 40	—	Telegd	—	6 33	3 24	9 31	1 37
Felvintz	7 35	11 12	2 07	11 50	—	Élesd	—	6 53	† 3 34	9 49	† 1 50
Nagy-Enyed	7 54	11 34	2 32	12 20	8 16	Várad-Velenceze	—	7 13	† 3 45	10 05	2 03
Tövis	8 11	11 52	2 55	12 46	8 32	Fugyi-Vásárhely	—	7 34	—	10 24	—
Küküllőszeg	—	1 07	—	1 43	8 37	Nagyvárad	—	7 44	—	10 33	2 26
Balázsfalva	—	1 14	—	2 28	9 5	Nagyvárad	—	7 51	4 09	10 40	2 32
Kis Kapus	—	2 15	—	3 48	9 47	Bihar-Püspöki	—	11 36	4 15	11 04	2 38
Medgyes	—	2 33	—	4 03	10 01	M.-Keresztes	—	11 47	—	11 14	—
Segesvár	—	3 47	—	5 43	11 —	M.-Peterd	—	12 05	—	11 37	—
Homorod-Kőhalom	—	5 35	—	7 54	12 26	Berettyó-Ujfalu	—	12 17	—	11 50	—
Földvár	—	7 16	—	9 40	1 35	P.-Ladány	—	12 29	4 52	12 05	3 18
Brassó	—	8 —	—	10 25	2 09	Szajol	—	1 45	5 39	1 19	4 03
Predeal	—	11 —	—	—	2 19	Szolnok	—	—	—	—	—
București	—	1 11	—	—	3 31	Szolnok	—	3 52	7 32	3 44	5 39
	—	8 05	—	—	9 10	Budapest	—	6 40	9 35	7 10	7 50

Nagyvárad—Arad.

	Person.
Nagyvárad	10 20 4 45 6 53
Ósi	10 30 4 56 7 9
Less	10 48 5 15 7 20
Cséffa	11 03 5 34 7 58
N.-Szalonta	11 26 6 02 8 46
Kőtegyán	11 44 6 24 9 25
Sarkad	11 54 6 33 9 31
Gyula	12 18 6 57 10 01
Csaba	12 37 7 18 10 30
Csaba	2 05 7 29 4 32
Kőtegyháza	2 34 7 57 5 03
Arad	3 29 9 — 6 05

Arad—Nagyvárad.

	Person.
Arad	5 10 11 25 9 30
Kőtegyháza	6 14 12 34 10 54
Csaba	6 40 12 59 11 24
Csaba	6 56 1 38 4 50
Gyula	7 19 2 02 5 26
Sarkad	7 40 2 22 5 54
Kőtegyán	7 51 2 32 6 10
N.-Szalonta	8 20 2 57 7 02
Cséffa	8 40 3 15 7 31
Less	9 02 3 33 7 54
Ósi	9 19 3 49 8 16
Nagyvárad	9 34 4 00 8 31

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii senni cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.